

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Миколаївської області**
щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти очікують **стрімке зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та песимістично оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **стрімке зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 76.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.1%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 48.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги високими темпами:** 84.6% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 20.0%, у цілому по Україні – 41.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 84.6% респондентів (у попередньому кварталі – 78.6% респондентів), у цілому по Україні – 88.9%;
- **значне погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 46.2% (у I кварталі 2022 року – 7.1%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 17.1%;
- **скорочення загальних обсягів реалізації виробленої продукції високими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 53.8% (у попередньому кварталі – 35.7%), у тому числі на зовнішньому ринку баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у попередньому кварталі – 33.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 19.0% та «мінус» 25.0% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар **високими темпами:** баланси відповідей – «мінус» 69.2% та «мінус» 53.8% відповідно (у I кварталі 2022 року – 0.0% та 23.1% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 34.7% та «мінус» 37.2% відповідно;
- **значне скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 69.2% (у попередньому кварталі – 7.1%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 29.0%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства,** стрімкими темпами: баланс відповідей – 100.0%, як у попередньому кварталі (графік 6). Водночас респонденти очікують уповільнення зростання цін на товари/послуги власного виробництва: баланс відповідей – 53.8% (у I кварталі 2022 року – 71.4%). На подорожчання товарів та послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливають курсові коливання гривні, ціни на енергоносії та проблеми з логістикою (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 69.2% (у попередньому кварталі – 64.3%). Водночас респонденти області очікують зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника помітно нижчими темпами: баланс відповідей 38.5% (у I кварталі 2022 року – 71.4%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 5).

Респонденти області прогнозують значне збільшення потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Більшість респондентів, які планують брати банківські кредити, надає перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та наявність інших джерел фінансування – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

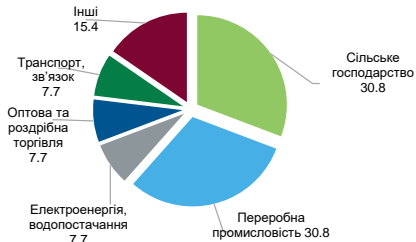
76.9% респондентів зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 93.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

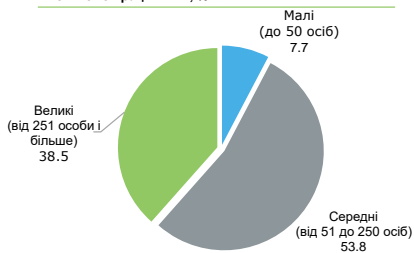
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** погіршився і оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 46.2% (у попередньому кварталі – 7.1%), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зменшився і є **нижчий ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 15.4% (у попередньому кварталі – 7.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

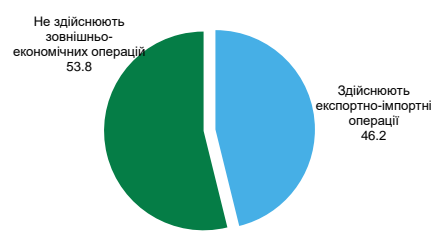
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

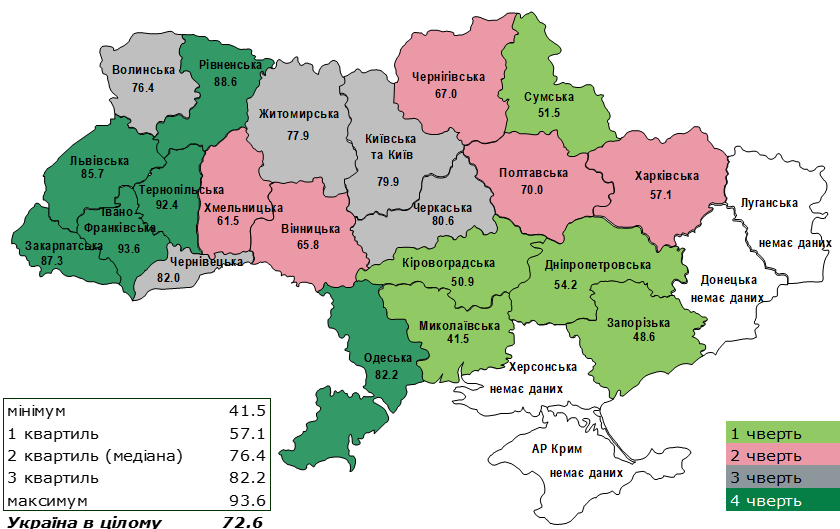

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04–27 травня 2022 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

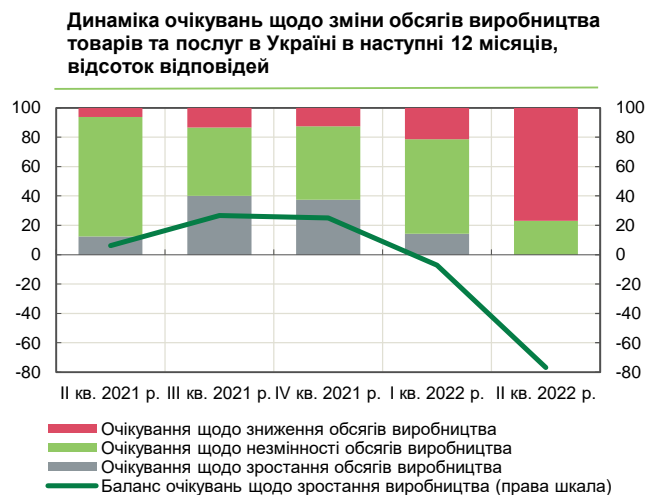
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	0.0	6.3	12.5	7.1	-46.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	43.8	33.3	37.5	35.7	-53.8
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	14.3	7.7	9.1	0.0	-69.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	6.7	20.0	14.3	23.1	-53.8
кількості працівників	-6.3	0.0	-12.5	7.1	-69.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

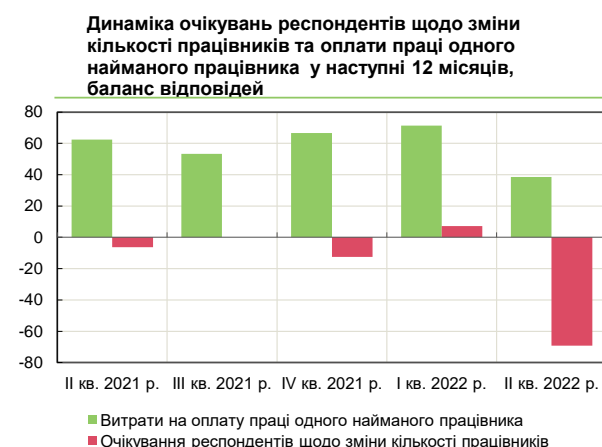
Графік 2

Графік 3

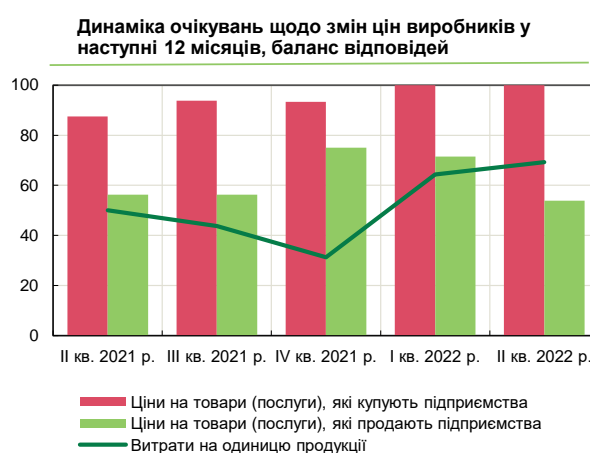
Графік 4

Графік 5

Графік 6

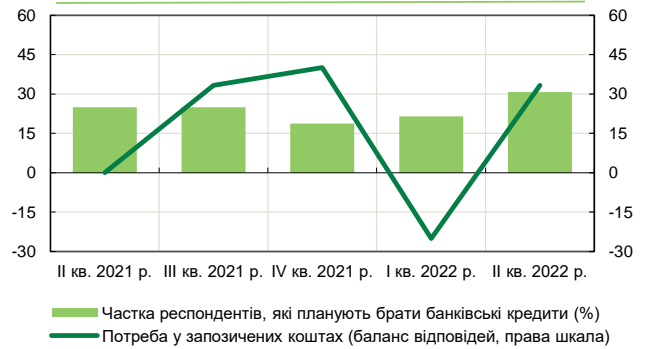
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

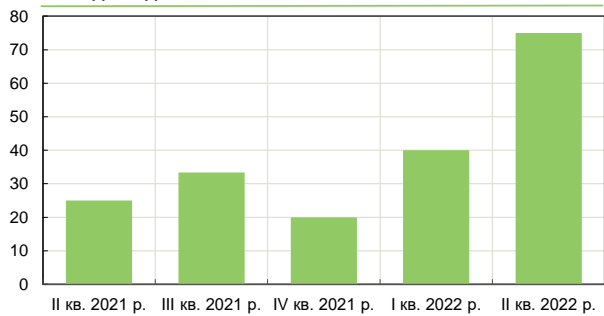
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

